

ROM

Påske 2012

Udflugter, rundvisninger og hoteller

Klassikernes
Rejseforening

Teknisk arrangør: Alfa Travel

"Buon giorno a Roma"

Vi byder velkommen til Rom!

Fodturen henvender sig i første række til gæster, der besøger byen første gang. Men alle er velkomne.

Vi prøver at blive fortrolige med hovedtræk i byens topografi – at finde nogle pejlemærker, så vi senere kan finde rundt på egen hånd.

Der er korte orienteringer om de seværdigheder vi kommer forbi, og der er praktiske råd og tips til opholdet i byen.

Fodtur. Varighed ca. 3 timer.

Mosaikturen

Mosaikturen giver vore gæster mulighed for både at stifte bekendtskab med nogle af Roms ældste kirker og på en vandretur at følge en udviklingsline, der begynder i antikken og de første kristne århundreder og som slutter omkring år 1300.

Mosaikkerne rummer en storslået billedverden, der peger tilbage på antikkens kunst og viser trinnene i den kunstneriske og teologiske udvikling gennem århundreder.

Vi ser på den stilistiske og tematiske udvikling i kirkemosaikkerne, fra de allertidligste i det 4. århundrede og op til de sidste egentlige mosaikker omkring år 1300, hvor freskomaleriet overtager mosaikkernes centrale placering i kirkekunsten.

Vi håber, vi når at se mosaikkerne i Santa Pudenziana, Santa Maria Maggiore, Santa Prassede, San Clemente, Santi Cosma e Damiano og Santa Maria in Trastevere.

Fodtur. Varighed ca. 3 timer.

Medbring en busbillet.

Forum Romanum og Palatinerhøjen

Forum Romanum, Roms torv, lå mellem højene Capitol og Palatin i centrum af det antikke Rom. I kongetiden lå de ældste og vigtigste kultsteder på Forum, og kongerne boede her officielt. Senere havde republikkens øverste præst, Pontifex Maximus, sin bolig på Forum, og her holdt folkeforsamlingen og senatet møder og gav love. Også retshandlinger og økonomiske transaktioner af forskellig art foregik her. I kejsertiden blev statsadministrationen flyttet til kejsertorvene, men Forum blev ved med at have repræsentative funktioner.

Ifølge antikke historikere blev Rom grundlagt i 753 f.Kr. af Romulus, som gav byen navn. Inden Roms egentlige grundlæggelse havde der eksisteret bosættelser på højene Capitol og Palatin, og området mellem højene havde tjent som gravplads for disse bopladser.

I det 7. årh. f.Kr. overtog etruskerne herre-dømmet i Rom, og meget taler for, at det var de etruskiske konger, der i løbet af det 7. årh. fik Forumområdet drænet og omdannet til samlingsplads for de omkringboende. I kongetiden fungerede Forum som midtpunkt for politik, religion og handel. Her fandtes kongernes bolig, Regia, og i tæt forbindelse hermed Vestatemplet for ildstedets gudinde og Vestalindernes Hus. Ud over Vestatemplet blev der i det 6. og 5. årh. anlagt templer for Saturn og Castor og Pollux. Senatsbygningen, Curia, husede de ældstes råd, og torvehandlen foregik i træboder langs Forums nord- og sydsider.

I 509 f.Kr. blev den sidste etruskiske konge fordrevet fra Rom. Republikken daterer sig ifølge historieskrivningen fra dette tidspunkt.

I perioden frem til kejserdømmets indførelse i 27 f.Kr. blev Forum ikke blot centrum i bystaten Rom, men det politiske og kulturelle midtpunkt i et verdensrige. Som led i den politiske udvikling ændrede Forum karakter. Forum mistede sin karakter af markedsplads og blev centrum for det politiske liv.

Forum blev nu stedet for republikkens institutioner. Det gjaldt senatsbygningen: Curia, folkeforsamlingspladsen: Comitium og talerstolen: Rostra.

I kejsertiden blev statsadministration flyttet fra Forum til Kejsertorvene, og Forum blev i stedet centrum for kejsermagtens propa-ganda. Navnene på de nye bygninger taler deres tydelige sprog: Basilica Julia og Cæsartemplet for den guddommeliggjorte Julius Cæsar

og Concordiatemplet som monument over den fred og enighed, Augustus havde skabt.

Palatin har en ideel beliggenhed nær Forum, det gjorde højen til et meget attraktivt boligkvarter gennem hele republikken (509-31 f.Kr.). Mange kendte romere havde her deres boliger, bl.a. digteren Catul og den store taler Cicero. Også Ciceros konkurrent som taler, Hortensius, boede i dette kvarter. Sidstnævntes hus blev erhvervet af den senere kejser Augustus (27 f.Kr.-14 e.Kr.) og blev således den første kejserbolig. Som bopæl for kejser Augustus og hans efterfølgere blev Palatinerhøjen Roms egentlige magtcentrum. Højen med Kejserpaladserne blev i den grad et begreb i romerriget, og dens navn Palatium (palads) blev et fællesnavn for herskabsboliger. Augustus' hus er med dets templer for Apollon og Vesta samt dets vægmalerier blandt området bedst bevarede bygninger, selvom Augustus ifølge forfatteren Sveton (skriver ca. 120 e.Kr.) boede beskedent i forhold til de senere kejsere. Han skriver: "Tarveligheden i hans udstyr og service fremgår af de sofaer og borde, der endnu er bevarede; de fleste af dem er næppe, som man nu finder dem i et smagfuldt udstyret privathus". Allerede Augustus' efterfølger Tiberius (14-37 e.Kr.) lod på Palatin opføre et ekstravagant palads, som i dag ligger nedenfor Farnese-parken (parken er fra det 16. årh).

De mest omfattende ruiner er dog Domus Augustana og Domus Flavia fra Kejser Domitians palads (81-96 e.Kr.), samt den udvidelse af paladset, som senere blev foretaget af kejser Septimius Severus (193-211 e.Kr.).

Fodtur. Varighed ca. 3 timer.

San Clemente

Et besøg i San Clemente, kirken med de 3 niveauer, hvoraf 2 er underjordiske, er en rejse gennem Roms historie fra barok til oldtid, og fra kristendom til hedenskab. Kirken er, som navnet siger, indviet til Sankt Klement, der var Roms 4. pave.

Den tilhører i dag de irske dominikanere, og en af disse, Father Mullooly, stod i midten af det 19. århundrede bag udgravningerne under den nuværende kirke.

Kirken er, som den fremtræder i dag, dvs. i første niveau, en middelalderlig kirke fra det 12. århundrede, der i senbarokken blev stærkt restaureret af arkitekten Carlo Stefano Fontana. En nonfigurativ gulvmosaik og en figurativ mosaik i apsis stammer fra kirkens tidligste tid. Den sidste er i sin utrolige skønhed og rigdom på figurer og symboler en af verdenskunstens perler og hele tiden genstand for nye fortolkninger. Hovedmotivet er Kristus med himlen over sig og livets kilde under sig.

Kirken i det 2. niveau, dvs. første underjordiske niveau, er en såkaldt konstantinsk basilika fra det 4. årh., som blev restaureret i det 9. årh. efter et jordskælv og senere ødelagt under normannernes hærgen i Rom i det 11. årh. Seværdige i dette niveau er vægmalerier fra det 9. årh., der illustrerer Sankt Klements liv og martyrium.

Grunden til, at dette niveau ikke er blevet jævnet med jorden ved opførelsen af den nuværende kirke, er utvivlsomt, at gadeniveauet i det 12. årh. var steget kraftigt i forhold til bygnings-niveauet i det 4. årh.

Den samme forklaring gælder for bevarelsen af et 3. niveau under kirken fra det 4. årh. Dette 3. niveau er fra 1. til 3. årh.

Her ses rester af en antik romersk boligkarré fra det 2. årh. og et "palads" fra det 1. årh., som måske var hjemsted for Klement. Kirken fra det 4. årh., skal således være blevet opført i den oprindelige beboers navn.

Fra den romerske boligkarré er overlevet et mithræum, et tempel for den hedenske gud Mithras, hvis religion på mange måder minder om kristendommen.

Fodtur. Varighed ca. 2 timer.

Peterskirken

Peterskirken er et af Roms, ja menneskehedens, mest imponerende bygningsværker og et monument over den lange periode, hvor Kirkestaten regerede byen. Den er en af de 7 valfartskirker i Rom, og den er den romersk katolske kirkes hovedkirke, hvorfor den årligt besøges af millioner af mennesker. Derfor er Peterskirken et »must« for alle, der besøger Rom, uanset hvor ens hovedinteresse for byen ellers måtte ligge. Klassikerturen til Peterskirken er en mulighed for at opleve bygningen i en byhistorisk og religionshistorisk sammenhæng.

Peterskirken, som vi møder den i dag, blev opført som erstatning for Kejser Konstantins basilika, rejst ved Kejser Neros cirkus på det sted, hvor traditionen hævder, at apostlen Peter blev begravet efter korsfæstelsen år 67.

Mange arkitekter havde indflydelse på byggeriet, og arkitekturhistorisk er Peterskirken en glimrende introduktion til renæssance og barok, da de skiftende tendenser alle har sat deres større eller mindre aftryk på kirken.

Oprindelig blev kirken af arkitekten Bramante planlagt som et græsk kors med en kuppel over midten, senere ændredes planen til et latinsk kors, derpå blev den tilbageført til den oprindelige idé af Michelangelo - som også blev mester for kuplen - men blev i sidste ende omdannet med det latinske kors som grundplan.

Både besøget på pladsen foran kirken, Peterspladsen, og besøget i selve kirken betyder et væld af kunsthistoriske oplevelser.

Uanset om man kommer som religiøs valfartende eller som interesseret turist, indfanges man af områdets specielle stemning, så snart man har forladt det trafikerede Rom og er trådt ind på Vatikanstatens område.

Oplevelsen er et centralt element i den romersk katolske tro, og turen til Peterskirken giver naturligvis også anledning til en indføring i kirkens betydning for det katolske menneske. Der er efter rundvisningen i kirken mulighed for på egen hånd at bestige kuplen, besøge krypten eller skatkammeret.

Fodtur. Varighed ca. 2 timer.

***Bemærk:
Adgang til kirken kræver anstændig påklædning.***

Kejser Augustus og Rom

"Augustus forskønnede Rom i den grad, at han med rette roste sig af, at han efterlod den by i marmor, som han havde overtaget i tegl.

Sådan omtaler den romerske historiker Sueton kejser Augustus' byggevirkomhed. Det var med Augustus, at Rom endeligt bredte sig fra de syv høje og videre ud over Marsmarken mod nord.

Vi skal på vores tur se det meste af det, som endnu eksisterer af de projekter, som han enten selv stod for eller lod andre sætte i gang – alle naturligvis med et klart formål: At forherlige Augustus og hans tid.

Gæsterne vil også få en kort orientering om andre seværdigheder, der passeres undervejs. Turen slutter på Piazza del Popolo.

Fodtur. Varighed ca. 3 timer.

Bemærk at man på turen kommer til at gå meget.

Pompei

Pompei er den bedst kendte af de byer, der blev begravet af aske, pimpsten og glødende lava og forvandlet til ruiner ved vulkanen Vesuvus udbrud i år 79. Turen til Pompei giver en enestående mulighed for at kigge direkte ind i fortiden og vel at mærke i de ægte rammer. Man kan gå på de gamle trædesten i gaderne, kigge indenfor i de mange velbevarede privathuse og besøge de ligeledes velbevarede offentlige steder, lige fra latrin, bordel og badeanstalt til torv, tempel og amfiteater. Turen til Pompei giver også anledning til at se en anden del af Italien, og den 3 timer lange køretur på vejen til Napoli er afvekslende og går bl.a. forbi det berømte Monte Cassino-kloster.

I en historisk sammenhæng er Pompei også interessant af den grund, at den var så tidstypisk, at man kan tillade sig at generalisere ud fra den. Derfor får man et bredere og bedre indtryk af det almindelige liv i Romerriget i antikken ved at besøge Pompei end ved at se på oldtidsminder i Rom.

Byen blev først romersk koloni og dermed en romersk provinsby efter nederlag i Forbundsfejlkrigen i begyndelsen af 1. årh. f. Kr., og byens historie er et godt eksempel på den sammenmeltningsproces, som var karakteristisk for det romerske imperium.

Pompeis udviklingshistorie har været præget af flere folkeslag, bl.a. de lokale oskere, samnitterne, grækerne og romerne. Dette afspejles i byens grundplan, i husene og i de mange andre levn.

Rundvisningen i byen vil give en grundig indføring i den romerske provinsbys opbygning og arkitektur og i det romerske menneskes politiske liv, erhvervsliv og private liv. Man vil få en klar fornemmelse af det romerske samfunds opbygning som et skarpt adskilt klassesamfund, hvor livsvilkår og muligheder for det enkelte menneske i høj grad afhang af, hvilken status det var født med.

Udgravningen af Pompei har stået på i flere århundreder og har gradvist ændret karakter fra plyndringer og skattejagt til systematisk og forsigtig frilægning og konservering af de fundne genstande. Visse områder af byen er bevidst gemt til senere tider, idet man belært af tidens erfaring regner med, at man med ny udgravningsteknik vil kunne hente endnu flere spor frem i dagens lys, uden at de går til ved frilægningen. For den besøgende taler de tildækkede områder deres eget tavse sprog om den store katastrofes omfang, og gips-afstøbningerne af de mennesker, som ikke kunne flygte, taler uden ord hen over en mellemliggende periode på næsten to tusinde år.

Bustur. Varighed ca. 12 timer.

Vesuv og Herculaneum

Vesuv er kendt som den vulkan, der i oldtiden begravede byer som Herculaneum og Pompei. Den har været aktiv lige siden. Det seneste store udbrud var i 1944. Vi kan tilbyde en udflugt til vulkanens krater.

Herculaneum blev ligesom Pompei ødelagt ved Vesuvus udbrud i år 79. Ved midnatstid d. 24. aug. blev byen ramt af en brændende askesky, som hvirvlede ned ad bjerget med en hastighed på 300 km. i timen. Efter askeskyen kom selve lavinen af flydende aske og pimpsten. Den havde en temperatur på o. 400 grader. Askeskyen dræbte de tilbageblevne indbyggere øjeblikkeligt, den glødende lavine begravede byen, og de 5 efterfølgende laviner fuldendte arbejdet. Byen blev begravet under en tyve meter tyk cementagtig masse, der så længe den havde sin flydende konsistens, kunne trænge ind overalt og forsegle alt: Huse, værktøj, redskaber, møbler og mennesker...

Herculaneum blev grundlagt i det 7. årh. f. Kr. Ifølge legenden var grundlæggeren den græske helt Herakles (lat: Hercules). I 290 f.Kr. blev byen allieret med Rom, og i 89 f.Kr. blev den en del af Romerriget. Pga. sin smukke beliggenhed ved Napolibugten blev Herculaneum hurtigt et yndet feriested for romerske rigmænd, som opførte luksuriøse "sommerhuse" i byen. Tilstrømningen af romerske landliggere betød, at den tidligere fisker- og bondeby på kort tid udviklede sig til at være en af de mest velstående byer i området.

Herculaneum er bedre bevaret end Pompei. Husene står endnu med 2 etager. De er rigt dekorerede med vægmalerier og mosaikker, og der står stadig skulpturer i husenes peristyle. Det er usædvanligt at finde træværk fra antikken, men i Herculaneum er husenes døre, skodder og træpaneler bevarede. I nogle huse finder man sofaer, stole og borde, og i et enkelt hus har man fremdraget 1800 bogruller.

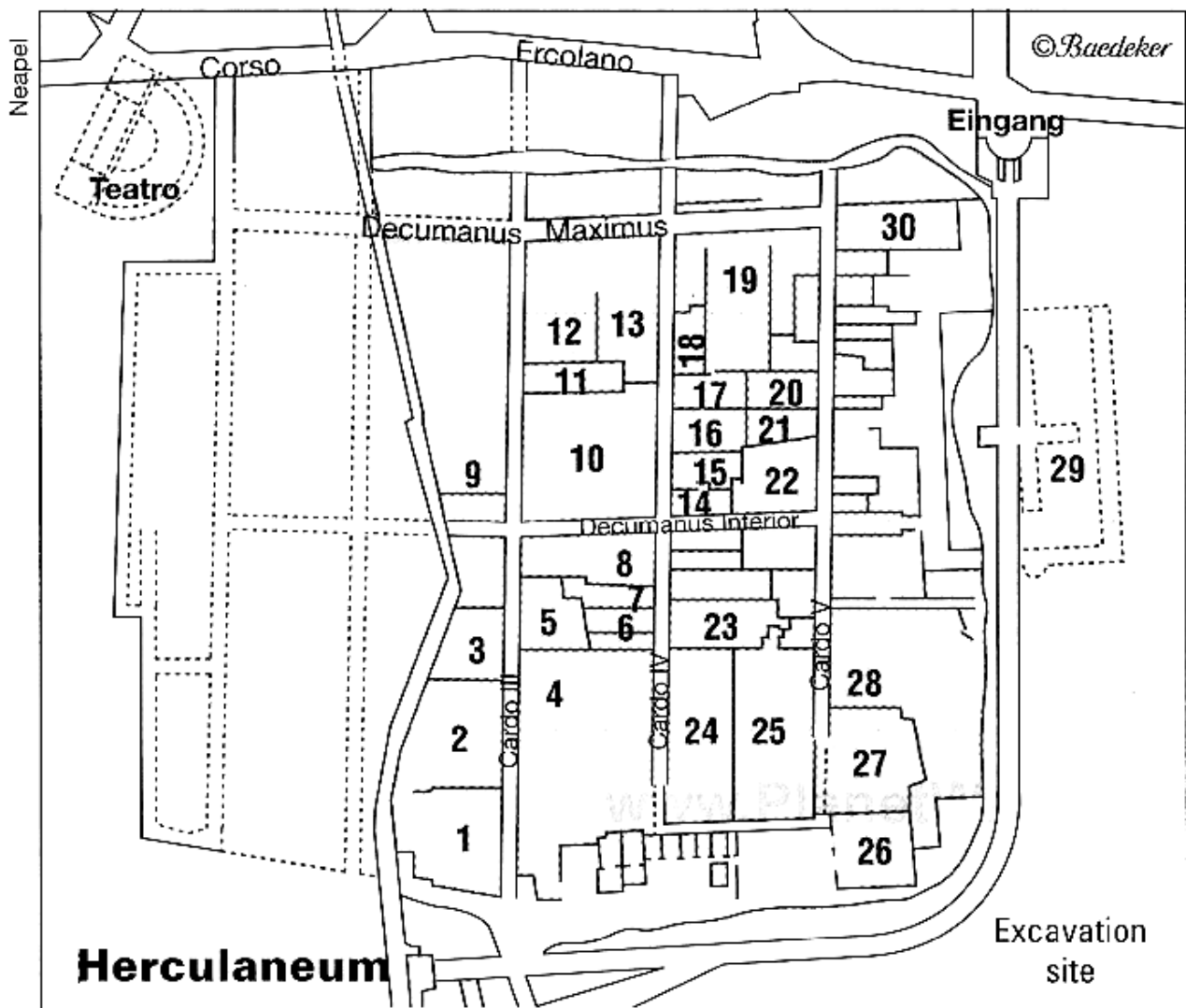
Herculaneum var en lille by med ca. 6000 indbyggere. Kun 1/3 af byen er udgravet.

Dette skyldes dels, at man skal grave i meget hårdt materiale, og dels, at den moderne by Resina ligger oven på den antikke ruinby.

Den udgravede del af byen rummer ingen officielle bygninger, hverken teatre eller templer og heller intet forum. Til gengæld er der rig lejlighed til at studere rammerne om privatlivet hos de rige romere i atriumhusene, hos middelklassen i etageejendommene og hos de jævne romere i tavernerne.

Bustur. Varighed ca. 12 timer.

1 House of Aristides	16 House of the Charred Furniture
2 House of Argus	17 House of the Mosaic of Neptune and Amphitrite
3 House of the Genius	18 House of the Fine Courtyard
4 Large Inn	19 House of the Bicentary
5 House of the Skeleton	20 House of the Corinthian Atrium
6 House of the Bronze Herm	21 House of the Wooden Shrine
7 House of Wickerwork	22 House with the Large Doorway
8 House of the Wooden Partition	23 House of Alcoves
9 House of Galba	24 House of the Mosaic Atrium
10 Baths	25 House of the Deer
11 House of the Two Atria	26 Suburban Baths
12 Sacello degli Augustali	27 House of the Gem
13 Salon of Nero	28 House of the Relief of Telephus
14 Samnite House	29 Palaestra
15 Cloth-Merchant's Shop	30 Aula Superiore

Hadrians Villa og Tivoli

Hadrians Villa er et stort paladsanlæg anlagt på landet og kan nærmest betegnes som en luksuriøs by. Det er Kejser Hadrians private palads og hans arkitektoniske eksperimentarium, der har inspireret arkitekter både i renæssancen og barokken, ja selv i dag. Hadrians Villa ligger i et naturskønt område, og et besøg her er flot sagt en tur i de gamle romeres fodspor. Vi oplever oliventræers skygge, cikaders sang, Anieneflodens rislen og den bedste ruinromantik.

Hadrians Villa ligger ca. 30 km. øst for Rom ud ad Via Tiburtina ved foden af Sabinerbjergene og er kejser Hadrians veloverleverede paladsanlæg opført i flere omgange i løbet af hans regeringsperiode fra 117-138. e.Kr. Området udgør ca. 2-3 km². Anlægget blev rømmet og forfaldt allerede i oldtiden, men blev genopdaget og udgravet fra det 16. årh..

Kejser Hadrian var en af Roms mest aktive kejsere. Han var en dygtig regent og hærfører og besøgte næsten alle dele af Romerriget. Desuden interesserede han sig levende for kunst og kultur, hvor han især beundrede grækerne, og han praktiserede selv flere kunstarter – især arkitekturen.

Mange har villet se kejserens personlighed i det omfattende, varierede og dog harmoniske paladsanlæg. Måske har han her villet samle alle sine indtryk fra al sin gøren og laden. De fleste af oldtidens bygningstyper er repræsenteret: stadion (i Nymfaion), hippodrom (i Stoa Poicile), peristyl, terme osv. Fælles for mange af dem er, at form og funktion ikke følges. De fleste af bygningerne er således ikke blevet tolket med henblik på deres funktion.

Traditionelt regner man dog med, at Piazza d'Oro anlægget på grund af dets overdådige karakter har udgjort den mere officielle del af paladset, ligesom Teatro Marittimo anlægget på grund af dets intime karakter har været i det mindste en mulighed for et kejserligt privat-gemak. Et stort underjordisk gangsystem har været brugt til hurtigt og ubemærket at transportere varer osv. rundt i anlægget.

Hele paladsanlægget er konstrueret efter terrænet, men samtidig struktureret efter en række akser. Karakteristisk er vekselvirkningen mellem bygninger, haveområder og vandanlæg, der indgår i en helhed, hvor vandet spiller en afgørende rolle.

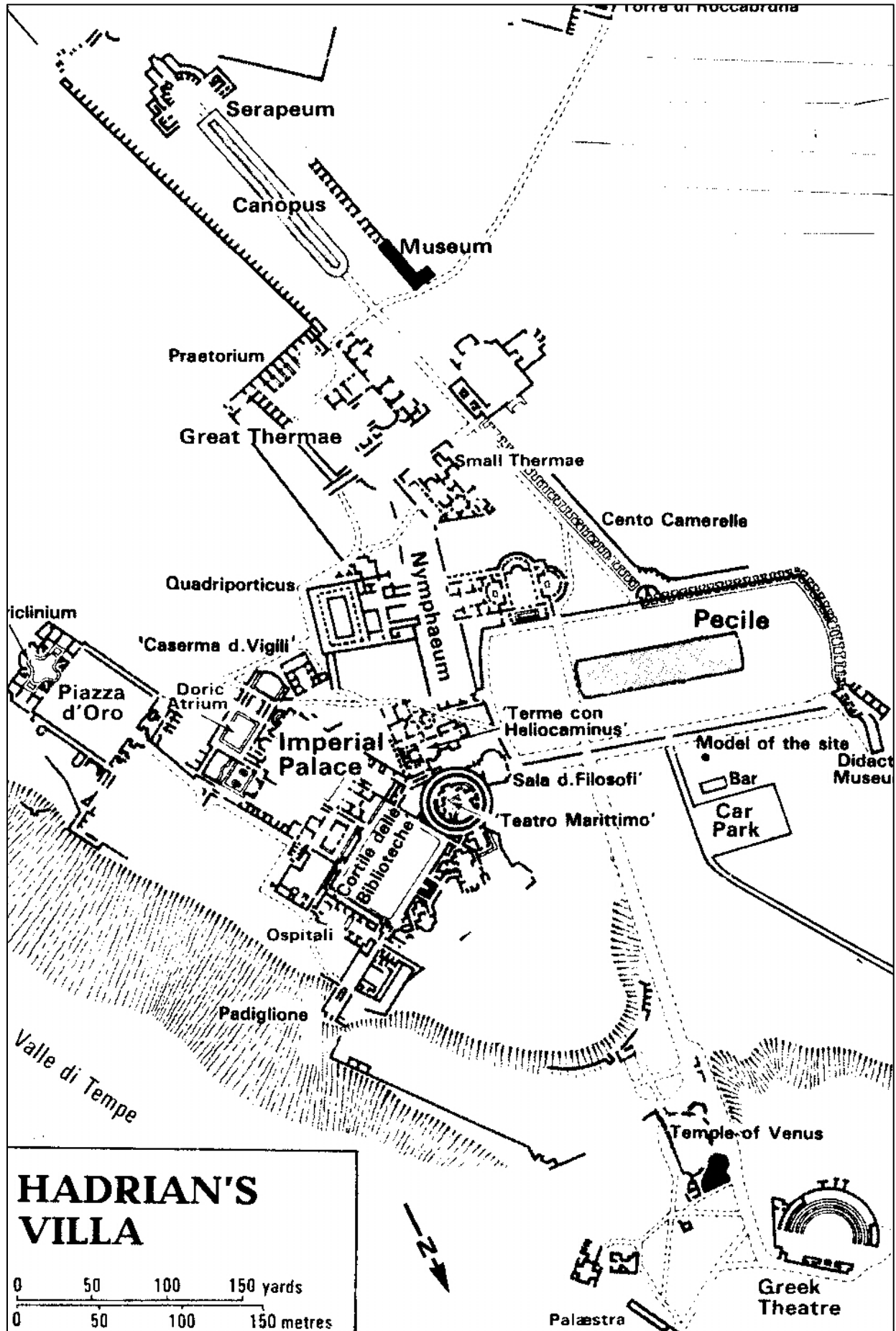

Vandets betydning i de mange nymfaionanlæg opleves bedst i Canopus. Traditionelle romerske konstruktioner og arkitektur kombineres med originale brud herpå og vidner dermed om kunstnerisk frihed og uafhængighed af vedtagne normer.

På en bjergskråning i umiddelbar nærhed af Hadrians Villa lå den romerske by Tibur, der nu hedder Tivoli. Byen bærer i dag mest præg af sin middelalderlige fortid, men rummer også rester fra antikken, bl.a. et rundtempel fra 1. årh. f. Kr. tilegnet Vesta. Byens største attraktion er Villa d'Este, Kardinal Ippolito d'Estes renæssance-palads med de ca. 100 herligt larmende og i solen forfriskende fontæner, der er konstruerede på en klippeskraent.

Bustur. Varighed ca. 8 timer.

Hadrian's Villa

Katakomberne

Katakomberne ligger udenfor Roms bymure. I oldtiden tolererede man ikke begravelse indenfor murene. Omkring år 100 e. Kr. afløste gravlægning ligbrænding og det gav pladsproblemer i en grad at begravelsespladserne blev forlagt til underjordiske gange.

Katakomberne er først hedenske begravelsespladser. Men senere bliver de benyttet af de tidlige kristne i Rom. Jordfæstelsen skete i nicher i gangene. Men der var også plads til større rum, som ofte var udsmykket med freskomalerier.

Katakomberne er kun tilgængelig i selskab med en lokal, sagkyndig guide. Det gælder f.eks. San Sebastiano-katakomberne. Derfor må vore gæster kun forvente et oplæg fra Klassikernes guide. Resten af rundturen ledes af den lokale guide på engelsk eller tysk.

Turen til Katakomberne arrangeres med de offentlige transportmidler. Derfor beder vi gæsterne om at medbringe to busbilletter.

Fodtur. Varighed ca. 3 timer.

Capitolium

Capitolium var i oldtiden den helligste af Roms syv høje, hvor det store tempel for Jupiter Optimus Maximus, Juno og Hera stod. På denne høj fandtes endvidere byens borg, arx, og byens arkiv, tabulariet. Højen var således et religiøst og politisk centrum. Igen i middelalderen blev den et politisk centrum som hjemsted for Roms bystyre, og byens rådhus har siden da befundet sig på Capitol. Bortset fra tabulariet er der i dag ingen antikke bygningsrester tilgængelige. Til gengæld kan man på Capitol opleve et af byens fineste antikmuseer.

Piazza Del Campidoglio skyldes Michelangelo, og ud fra hans tegninger er pladsen og dens tre paladser anlagt. Når man kommer op på pladsen ad den monumentale hovedtrappe, har man foran sig Palazzo Senatorio, rådhuset, der er bygget oven på det antikke tabularium. På venstre og højre side ligger hhv. Palazzo Nuovo og Palazzo dei Conservatori, der huser de capitolinske museer. Midt på pladsen stod indtil 1981 bronzerytterstatuen af filosofkejseren Marcus Aurelius. Det er den eneste rytterstatue, der er bevaret fra antikken, da man i oldkristen tid fejlagtigt mente, at den forestillede den kristne kejser Konstantin den Store. Efter en restaurering er rytterstatuen nu opstillet i museet beskyttet mod yderligere ødelæggelse fra forurening og vind og vejr.

Museet, der lige er blevet genåbnet efter en omfattende reovering, rummer især antikke skulpturer - bl.a. romerske portrætter og græske skulpturer i romerske kopier, men også mange andre fund fra oldtiden. Gennemgangen af museet vil bl.a. omfatte følgende:

- En romersk mosaikfremstilling af teatermasker, en tragisk og en komisk, fremstillet af ganske små mosaiksten i mange forskellige farver.
- Et udvalg af de mest berømte græske skulpturer vil give et indtryk af stiludviklingen i den græske kunst i oldtiden og præsentere nogle af de myter, der hentydes til i skulpturerne.

- Et udvalg af de romerske portrætter. Romerne var mestre inden for portrætkunsten, og her finder vi verdens vel nok fineste samling af romerske portrætter. Vi møder Cicero og nogle af de mest kendte kejsere, bl.a. Augustus, Caligula, Nero, Vespasian, Trajan og Hadrian. Man vil få et indtryk af, hvordan stilen og moden skifter, og hvordan kunsten er blevet brugt som propaganda.
- Bronzestatuen af ulvenden, der dier Roms grundlæggere Romulus og Remus, og som er blevet et symbol på byen Rom.
- Resterne af kolossalstatuen af Konstantin den Store. Statuen, der forestillede den siddende Konstantin, var oprindelig ca. 10 m. høj og stod i en basilica på Forum Romanum.

Fodtur. Varighed ca. 2 timer.